

HOLMI

XVIII. évfolyam 8. szám

2006. augusztus

Szerkeszti: Réz Pál (főszerkesztő),
Radnóti Sándor (bírálat), Várady Szabolcs (vers), Závada Pál (széppróza),
Fodor Géza, Szalai Júlia, Voszka Éva

Szerkesztőbizottság: Bodor Ádám, Dávidházi Péter, Domokos Mátyás,
Göncz Árpád, Kocsis Zoltán, Lator László,
Ludassy Mária, Nádasdy Ádám, Rakovszky Zsuzsa.
Tördelőszerkesztő: Környei Anikó. A szöveget gondozta: Zsarnay Erzsébet

TARTALOM

- Rába György*: A test mint hangszer • 991
Homokszemekből krónika • 991
- Kiss Judit Ágnes*: Csillagom, révészem • 992
Mese elalváshoz • 992
Altatódal • 993
- Szilágyi Júlia*: Kötöttség, szabadság, forma (Székely
János: „Ars poetica”) • 994
- Kornis Mihály*: Te meg én • 997
- Végel László*: Bevezetés a fattyúregénybe (I) • 1003
- Isaiah Berlin*: Levél az emberi természetről (*Fordította*
Benyik Melinda, Erdélyi Ágnes,
Halász Imre, Horváth Andor, Janus
Zsuzsanna, Mezei Cristoph) • 1027
- Halasi Zoltán*: A félarcú rokon • 1031
Földtan • 1032
- Dávidházi Péter*: „Jövevények és zsellérek”: egy
bibliai fogalompár nyomában • 1033
- Tomaji Attila*: Élet, élet • 1050
- Somfai László*: Zenei életmű-összkiadások (*À propos*
Bartók) • 1052
- Sárosi Bálint*: Hiteles népzene • 1062
- Laki Péter*: Bartók és a nemzetközi
etnomuzikológia • 1070
- Czegő Zoltán*: Életmű • 1073
Farsang farkán • 1073
- Méhes Károly*: Vizes fű • 1074
Készülő mondat • 1074

- Mestyán Ádám:* A Nefertiti-paradigma • 1075
Tatár György: Minden ismeret forrása • 1087
Szlukevényi Katalin: Mert mindig minden túllóg
önmagán • 1095
Mazo-majom • 1096

FIGYELŐ

- Mesterházi Mónika:* Idill, dupla ágy, szójaszószt (Szlukevényi
Katalin: Kísérleti nyúlórr) • 1097
Bán Zsófia: Az anatómia melankóliája (Nádas Péter:
Párhuzamos történetek) • 1100
Lóvei Pál: Huszka József, a rajzoló gyűjtő
(Kiállítás a Néprajzi Múzeumban) • 1110
Weiss János: A Lukács-kutatás dilemmái (Rüdiger
Dannemann: Georg Lukács; Werner Jung:
Von der Utopie zur Ontologie;
Werner Jung és Antonia Opitz: [szerk.]
Sozialismus und Demokratie) • 1114
- Pór Péter:* Beney Zsuzsa (1930–2006) • 1128
Vidovszky László: Ligeti György (1923–2006) • 1129

Megjelenik havonta. Felelős kiadó: Réz Pál. Vörösmarty Társaság
Levélcím: HOLMI c/o Réz Pál, 1137 Budapest, Jászai Mari tér 4/A
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág
Előfizethető közvetlenül a postai kézbesítőknél, az ország bármely postáján,
Budapesten a Hírlap Ügyfélszolgálati Irodákban és a Központi Hírlap Centrumnál
(Bp. VIII., Orczy tér 1. Tel.: 06 1/477-6300; postacím: Bp. 1900)
További információ: 06 80/444-444; hirlapelofizetes@posta.hu
Előfizethető még postai utalványon Závada Pál címén (1092 Budapest, Ráday u. 11–13.)
Előfizetési díj fél évre 1500, egy évre 3000 forint, külföldön \$35.00, illetve \$70.00
Nyomtatta az ADUPRINT Kft. Vezető: Tóth Béláné

A HOLMI honlapja: www.holmi.org

ISSN 0865-2864

Rába György

A TEST MINT HANGSZER

Milyen vajákos zeneszerszám
volt egykor mesterhegedű
csúcsra emelt varázslatosra
magával sodró nagyszerű
futama minthogy még a váza
a dús ajándékba kapott
rezonátor is új csodákra
színezte a hangulatot
s hálátlan én természetesenek
fogadtam el hivatalát
nekem rendelték volna mintha
időtlen időknél tovább
amíg hirtelen egy hamis hang
meg nem ütötte fületem
szemlátomást rémületemre
egy húrja megereszkedett
és hogy megpattanjon a másik
nem kellett csak orv pillanat
nagy műsört szerző törzse is
gyászt hozott rám mert meghasadt
nem tudom a sors mire szánt
harmóniátlan muzsikust
tán egy orkeszter zúgna föl
utánam elhúzni a tust
vagy zengő hangjáért csodáljam
ki ezután a színre lép
tudván hogy ő is megsiratja
kiszolgált hangszerét

HOMOKSZEMEKBŐL KRÓNIKA

Homokszem nappalok
amíg peregnek
legendákat vallhatok
hogy újra ébredek
a fölkaavart s elaltatott

királysírokat takaró
napok dүнékké vedlenek
közben akivé lettem
évkönyvek kolligátuma
krónika díszítetlen

Kiss Judit Ágnes

CSILLAGOM, RÉVÉSZEM

Átúszni a vizet
Nem futja erőmből,
Ha hidat építék,
Kifogyok a kőből.

Nincs mit felkínálnom,
Kifosztva mindenből
Kell elébed állnom.
Testből és lélekből
Mi megmaradt végül
Sok ölelés után,
Itt van fizetségül,
Csak vigy át a Dunán.

Vigyél a túlpartra,
Öröktől ott lakom,
Fogaid közt tartva,
Révészem, csillagom.

MESE ELALVÁSHOZ

Esténként a székre teszem
Sorsom, mikor levetkőzőm.
Csupasz vagyok, két tenyerem
Között halottaid őrzöm.

Lefekvéskor végzetedet
A fogásra felakasztod,
Összefonod két kezedet,
Ne lássák, mit rejt, az arcot.

Könyörgésre kulcsolt kézzel
Önmagunkból szabadságra
Így menekülünk elégszer
Álomlázás éjszakába,

Ahol megtörténhet minden,
Felöltöztetnek a vágyak
Sóhaj-boltíves teremben
Királynőnek és királynak,

Kik hol járnak kéz a kézbe,
Rügy fakad a száraz tóból,
Ám az út feléhez érve
Mind a kettő visszahőköl,

Mert bár hús körömmel tépjük
Büntudattól sárga lombját,
Kidönteni mégis félünk
Kertünkben a tilalomfát.

ALTATÓDAL

Születtünk világnak ékességre,
Ördög és angyal közt békességre,
Bordánk lesz koszorú anyánk fején,
Tenyerünk pénzérme apánk szemén,

Torkunkban fészkel az ezüstsirály,
Lábunk közt lidérccláng aludni jár,
Hangszálunk sírásban rojtosodik,
Koponyánk haláltól csontosodik,

Vérünkéből kortyol, ki inni óhajt,
Farkasok fűjják az altatódalt,
Zöld szemük izzik, ha nincsen lámpa,
Bölcsönket ringatja Isten lába.